644/02

Den 2. maj 2002 blev i sag nr. 56.387:

xxxx xxxx xxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxx xx xx xxxxxx
xxxx xxxxxx

mod

Tryg Forsikring A/S
Klausdalsbrovej 601
2750 Ballerup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har husejerforsikring i Tryg Forsikring A/S, klager ved sin advokat over selskabets sagsbehandling i forbindelse med udbedringen af svampe- og husbukkeangreb i den forsikrede ejendom.

Klagerens påstand er: 1. Dækning af omkostninger til juridisk og byggesagkyndig bistand. 2. Dækning af byggemæssige foranstaltninger udført af nød. 3. Færdiggørelse af følgeskader efter varmebehandling af huset.

Sagen er indbragt for Retten i Ballerup, men på selskabets foranledning er sagen henvist til behandling i Ankenævnet for Forsikring.

Svampeangrebet blev konstateret af klageren i august 1996, og det blev aftalt med taksator, at omfanget skulle afdækkes.

I taksatorrapport af 7/11 1996 angav taksatoren bl.a.: "Taget på ejendommen er nu delvist åbnet og reparation påbegyndt. Svampeskaden i taget omfatter udskiftning af ca. 40 kvm. tagbrædder og svampeimprægnering af spær i det angrebne område. Der pålægges underlagspap i samme område. Ved min besigtigelse d.d. konstateredes desuden angreb af Husbukke i den flade del af taget, samt i et soveværelsevindue. Omfanget af

Husbukkeangrebet kan først siges når taget er åbnet i den del af huset. Angreb af husbukke dækkes af forsikringen. Umiddelbart vil en bekæmpelse af angrebet være tilstrækkelig i tagrummet. Vindue kan godkendes udskiftet. Tømrer er gået igang med renoveringen af taget uden det er aftalt hvad der skal dækkes af forsikringen både med hensyn til omfang og pris. Dette kan ikke godkendes af Tryg-Baltica. De bedes venligst snarest kontakte mig vedrørende dette."

Taksator godkendte efterfølgende bekæmpelse af husbukkeangrebet til den af Rentokil angivne pris på ca. 8.400 kr. Af taksators rapport dateret 21/11 1996 fremgår endvidere: "Der er nu fremkommet tilbud fra tømrer og snedkerfirma J.F. A/S ... stort excl. moms 105.012 kr. Tilbuddet omhandler, ud over reparation af den konstaterede svampeskade, ekstra isolering af hele taget, samt forhøjelse af dette, for at få plads til isoleringen og, for at få skabt tilstrækkelig ventilation i tagkonstruktionen. Den samlede tagflade er ca. 160 kvm. Det svampeangrebne område er 40 kvm. Svampeskadens økonomiske omfang vil være ca. 25.000 kr. excl. moms. Udskiftning af husbukkeangrebent vindue vil ca. koste 4.000 kr. excl. moms."

Rentokil foretog behandling af husbukkeangrebet den 20/11 og 21/11 1996. Rentokil har i skrivelse af 2/1 1997 til klageren anført: "Den 20. og 21. november 1996 blev efter aftale behandlet mod husbukke i åben tagkonstruktion over udbygning samt tilstødende tag på hovedbygning ... Der blev nødtørftigt forsøgt behandling af allerede overdækket tagkonstruktion på resten af hovedbygningen, men denne behandling må betegnes som værende uden effekt, da det viste sig umuligt at komme til eksisterende trækonstruktioner. Ud fra angrebets omfang i det blottede træ må det anses for overvejende sandsynligt, at der også er angreb af husbukke i det skjulte træværk i bygningen. Da husets konstruktion er baseret på en del træværk, må Rentokil anbefale en gennemgribende behandling af hele huset i form af gasning med Methylbromid hvorved der sikres at al aktivitet af træskadedyr bliver stoppet effektivt, uden at bygningen skal åbnes alle steder. Samtidig gøres opmærksom på, at udbygningens murværk er gennemhullet i fugerne af murbier. Ved en eventuel gasning vil denne aktivitet ophøre. Alternativt bør behandles med sprøjtemiddel før opfugning. Vi forventer at høre fra Dem vedr. vores forslag i denne rapport, og står til rådighed med yderligere oplysninger De måtte have brug for."

Taksator har vedvarende i sine rapporter fastholdt over for klageren, at selskabet ville dække svampeskaden på loftet med 25.000 kr. + moms, men at man ikke ville dække merudgifter til ændringer af konstruktioner. Senere blev dette forhøjet således, at selskabet ville dække 55 kvm.

For så vidt angik yderligere undersøgelse for husbukkeangreb angav taksatoren i rapport af 2/4 1997, at selskabet ville foranledige ejendommen, herunder tilbygningens træbeklædte facade, undersøgt af Statens Skadedyrlaboratorium. Taksator gav samtidig tilsagn om udskiftning af et mindre vinduesparti i en tilbygning.

Den 15/8 1997 rykkede klageren for undersøgelsen.

Undersøgelsen blev herefter foretaget den 5/9 1997, og i rapport af 10/9 1997 fra Statens Skadedyrlaboratorium hedder det bl.a.: "**Observationer** Udover de allerede konstaterede angreb i en vinduesramme og en enkelt stolpe, som bliver udskiftet, er der intet, som tyder på angreb af husbukke i gulve, yderbeklædning eller andet træværk i den beboede del af huset. Den del af tagkonstruktionen, om hvilken der hersker usikkerhed, var ikke tilgængelig den 5/9-1997, og Statens Skadedyrlaboratorium kan altså ikke udtale sig om dens aktuelle tilstand. **Diskussion** Det må konstateres, at der stadig er en vis risiko for, at der findes aktive husbukke i dele af den oprindelige bygnings tagkonstruktion med risiko for, at det breder sig til det nye tømmer, som er blevet indbygget i forbindelse med reparationen af svampeskaderne. Risikoen må imidlertid, ud fra det oplyste, betragtes som begrænset. Kraftige angreb ville sandsynligvis være opdaget under reparationsarbejdet, og den behandling, der blev foretaget, har uden tvivl haft en vis virkning. En forsvarlig undersøgelse, som kan be- eller afkræfte dette, vil kræve, at konstruktionen gøres tilgængelig ved, at tagdækning og isolering fjernes. En behandling, som vil være en fuldstændig garanti mod fremtidige skader, vil kræve en gasning med methylbromid eller alternativt en behandling med et flydende husbukkemiddel, en fremgangsmåde som også forudsætter, at alt tømmeret i konstruktionen gøres tilgængeligt. Disse foranstaltninger vil være bekostelige og medføre store gener, og i betragtning af at risikoen for at der eksisterer aktive husbukke, som vil forårsage skader på ejendommen, trods alt er lille, mener jeg ikke. at det vil være rimeligt at foretage disse foranstalt-

ninger på nuværende tidspunkt. Det bør være en forudsætning for denne løsning, at forsikringen opretholdes, og at der træffes aftale om, at hele ejendommens konstruktioner undersøges af en uvildig fagmand og om nødvendigt behandles, hvis forsikringen på et tidspunkt bliver opsagt fra forsikringsselskabets side."

Selskabet foreslog en genbesigtigelse i 1998 af husbukkeangrebet og afsluttede foreløbig sagen den 25/9 1997, dog anførte taksator i en skrivelse af 29/10 1997 bl.a. følgende til klageren: "I fortsættelse af brev dateret d. 25.09.97. og med henvisning til mine besigtigelser den 10 & 17/10, bekræftes følgende: Ved vinduesudskiftning og fornyelse af træbeklædning på sydfacade tilbygning, konstateredes husbukkeangreb i fodrem og lodrette stolper, flere steder svækkelser. Aftalt med Tømrermester A.J., at fodrem renskæres og pålimes med nyt frisk træ, alle angrebne stolper forstærkes ved pålaskning. Hele facadekonstruktionen behandles med giftvæske Boracol, før konstruktion lukkes igen. Merprisen for de nævnte arbejder faktureres særskilt, skønnes til kr. 4 - 5.000,- + moms. Facade mod haveside er der ikke konstateret nye angreb der begrunder yderligere dispositioner, andet end almindelig vedligeholdelsesarbejder."

Den 1/3 og 3/3 1998 blev der foretaget genbesigtigelse på ejendommen. Af rapporten fra Statens Skadedyrlaboratorium hedder det: "Ved besigtigelsen den 1.9.98 kunne det bekræftes, at der var spor efter husbuk i dele af det nedtagne tømmer fra sydvest-siden af huset. Der blev også fundet flyvehuller i indgangsdør på nordvest-siden af huset samt i facadebeklædning og tømmer under tagudhæng på nordøst-siden af huset. Flyvehullerne på de ovennævnte steder var ikke observeret tidligere. Træværket var blevet malet i sommerens løb, og det kan derfor ikke siges med sikkerhed, hvor gamle disse huller er, men enkelte kunne godt være af nyere dato. Ved besigtigelsen den 3.9.98 blev der konstateret flere spor efter husbuk i det nedtagne tømmer. Denne gang stammede tømmeret fra den sydvestvendte facade i den anden ende af huset. **Konklusion:** På baggrund af de observationer, der blev foretaget ved de to besigtigelser i september 1998, og sagens tidligere forløb ... skønnes det overvejende sandsynligt, at der stadig er aktive husbukke i ejendommens ubehandlede trækonstruktioner. Husets alder betyder også, at husbukkelarverne vil kunne være aktive i en årrække frem, og at der er risiko for, at den ubehandlede tagkonstruktion svækkes. **Anbefaling:** En bekæmpelse af husbukkene vil kræve, at alle ubehandlede trækonstruktioner gøres tilgængelige og be-

handles med et flydende husbukkemiddel, eller at hele ejendommen varmebehandles. Varmebehandling giver ikke beskyttelse mod eventuelle fremtidige angreb af husbuk, mens behandling med flydende husbukkemiddel vil give beskyttelse i en årrække."

Klagerens advokat rettede herefter henvendelse til selskabet ved skrivelse af 28/9 1998 og anmodede om en begrundet og tidsfæstet handlingsplan til udrydddelse af skadedyrene og effektiv afhjælpning af allerede påført skade. Advokaten anførte samtidig: "Jeg henleder særligt Deres opmærksomhed på skrivelse af 10.9.1998 fra Statens Skadedyrlaboratorium, hvor det anføres, at der i begyndelsen af september 1998 er konstateret spor af husbuk i bl.a. dele af syd-vestfacaden; denne facade har min klient - for at begrænse virkningerne af skadedyrsangrebet - måttet lade nedtage og udskifte, efter at han i mere end et år har efterlyst fornyede undersøgelser af ejendommen med henblik på skadebekæmpelse."

Selskabet besigtigede ejendommen den 3/9 1998 og gav tilsagn til diverse reparationsarbejder for i alt 53.540 kr., bl.a. blev erstatningen for facadepartiet mod sydvest opgjort således: "**Kalkulation af reparation af facadeparti:**

Arbejdsløn:	Beløb
Nedtagning af udv. beklædning i facadeparti	kr. 5520
Reparation af stolpe v. vindue	kr. 1840
Reparation af stolpe v. dør	kr. 2760
Reparation af brystning i sydøstende af vinduespartiet	kr. 6440
Reetablering af facadebeklædning	kr. 7360
Materialer:	
Facadeplader	kr. 3300
Isolering	kr. 2100
Stolper / løsholter	kr. 2000
Vindpap	kr. 400
Hjælpematerialer	kr. 600
Maling	kr. 4800
I alt excl. moms	kr. 37120
I alt incl. moms	**kr. 46400**

"

Selskabet afviste at yde forsikringsdækning til forebyggelse af et fremtidigt angreb, idet man vurderede risikoen for fremtidige angreb for minimale.

Klagerens advokat anførte i skrivelse af 12/10 1998 til selskabet bl.a. følgende: "Jeg vil på nuværende tidspunkt ikke kommentere Deres kalkulationer af reparationerne af facadepartiet, men blot oplyse, at de enkelte fag i facadepartiet hænger sammen på en sådan måde, at der ikke kan foretages nedtagning af enkelte dele af facaden og endvidere, at denne udskiftning af sydvestfacaden er foretaget af mine klienter, fordi de var overbevist om, at facaden var angrebet af husbukke, og ikke fordi de i øvrigt mente, at facaden trængte til udskiftning af kosmetiske grunde. Ved en umiddelbar gennemlæsning mangler jeg desuden udgift til de arbejder med el, VVS og murer, som har været nødvendige i forbindelse med nedtagning af facaden og opsætning af ny facade."

Selskabet fastholdt i skrivelse af 27/10 1998, at vinduespartiet kunne repareres, og af skrivelsen fremgår bl.a.: "Deres brev af 12. oktober 1998 anfører De slutteligt at der ikke kan foretages nedtagning af enkelte dele af facaden. Vinduespartiet er en almindelig trækonstruktion som i masser af andre tilsvarende huse og en reparation af sådanne facadepartier kan sagtens lade sig gøre og er gjort i mange tilfælde. I min kalkulation er der regnet med en afmontering af hele den udvendige pladebeklædning, fjernelse af vindpappen og, fjernelse af isoleringen i elementerne. Herefter kan man bekæmpe evt. husbukkelarver kemisk og evt. udskifte / forstærke enkelte stolper. Slutteligt er der kalkuleret med at isætte ny isolering, vindpap og montere nye facadeplader. Denne reparation medfører heller ikke indgreb i el- og VVS-installationer og skulle heller ikke medføre murerarbejder. Et ønske om yderligere udbetaling til udskiftning af facadepartiet kan derfor ikke imødekommes."

Klagerens advokat anførte i skrivelse af 18/11 1998 til selskabet: "Jeg må konstatere, at der siden mit brev af den 28.09.1998 ikke er foretaget noget fra Deres side i relation til udbedring af skader efter og bekæmpelse af husbukke, og har derfor opfordret min klient til at lade en bygningskonsulent udarbejde en rapport om forløbet samt en budgetteret plan for udbedring og bekæmpelse med henblik på anlæg af retssag, såfremt der ikke inden indeværende måneds udgang er etableret en for min klient tilfredsstillende løsning. Rapporten og overslaget er udarbejdet af byggekonsulentfirmaet E.W.K. ApS og vedlægges hoslagt. For så vidt angår de af min klient afholdte udgifter med udbedring og bekæmpelse af skader i facadepartiet mod sydøst: skal jeg meddele følgende opgørelse - incl. moms - :

Facadeudskiftning snedkerarbejde	kr. 145.000,00
Anslået udgift til fugearbejde	kr. 8.000,00
Anslået udgift til el-arbejder	kr. 15.000,00
Anslået udgift til VVS	kr. 80.000,00
Udført murerarbejde	kr. 10.000,00
Teknisk assistance	kr. 10.000,00
Tømrerarbejde	kr. 54.000,00
Malerarbejde	kr. 12.500,00
Container	kr. 5.000,00
I alt ca.	kr. 339.500,00

Til dette beløb skal lægges renter og udgift til teknisk bistand herunder advokat."

Nævnet har gennemgået rapporten fra byggekonsulenten.

I selskabets skrivelse af 11/12 1998 til advokaten hedder det bl.a.: "I 1997 blev vinduespartiet besigtiget af cheftaksator S.E.K., da der var konstateret flyvehuller fra husbukke i en stolpe i vinduespartiet. I dette møde deltog foruden B.B.K. [klager] og S.E.K. også tømrermester A.J. Ved denne lejlighed gav B.B.K. udtryk for at der allerede på dette tidspunkt var truffet en beslutning om udskiftning af hele vinduespartiet. I den forbindelse skal det måske nævnes at vinduespartiet trods alt var over 30 år gammelt. Da jeg besigtiger vinduespartiet d. 3. september 1998 var hele elementet udskiftet og de gamle rester lå på en bunke i haven. Den opgørelse De fremsender i Deres brev af 18. november 1998 har intet med husbukkeskaden at gøre, men er B.B.K.'s forventede udgift for den udskiftning af vinduespartiet som han allerede i 1997 havde påtænkt. I tilfælde af husbukkeangreb dækker forsikringen jfr. forsikringsbetingelserne side 12: 'Ved angreb af træødelæggende insekter foretages der udskiftning eller afstivning af træværket, hvis det er nødvendigt af hensyn til træværkets bæreevne. Ved husbukkeangreb sker der tillige en bekæmpelse af disse'. Jævnfør ovenstående må vi fastholde den tidligere tilbudte erstatning til reparation af de skader husbukkene havde forvoldt i facadepartiet."

I foråret 1999 blev der på ny foretaget undersøgelser, og af rapport fra Goritas fremgår bl.a., at der kunne konstateres aktive angreb af husbukke flere steder på ejendommen. Der er herefter blevet udført "varmebehandling". Klagerens advokat har i skrivelse af 1/2 2001 til selskabet fastholdt, at klageren ønsker erstatning for udskiftningen af sydvestfacaden.

Klagerens advokat udtog stævning mod selskabet den 25/6 2001, og advokaten har i klageskrivelsen til nævnet henvist hertil. Stævningen indeholder påstand, sagsfremstilling og dokumenter.

I selskabets svarskrift af 13/8 2001 til den af klageren udtagne stævning, hedder det bl.a.: "**Anbringender** ... Sagsøgte har ved skrivelse af 25. september 1997 ... endeligt afvist at betale yderligere vedrørende svampeskaden end det opgjorte og udbetalte beløb på i alt kr. 48.944,66. Sagsøgte har ved skrivelse af 11. december 1998 ... endeligt afvist at betale yderligere vedrørende husbukkeangrebet end det opgjorte og til sagsøger udbetalte beløb på i alt kr. 53.540,00, hvortil kommer de to fakturaer tilsendt sagsøgte direkte fra reparatøren. Sagsøgte gør på denne baggrund **principalt** gældende, at sagsøgers eventuelle krav på yderligere erstatning for disse to skader er forældet efter bestemmelsen i Forsikringsaftalelovens § 29. Sagsøgte gør i denne forbindelse gældende, at sagsøger har haft kundskab om kravene, og om at de var forfaldne senest ved afvisningerne af betaling af yderligere erstatning. Sagsøgte bemærker, at sagsøger tilsyneladende selv er af den opfattelse, at kravene er forfaldne den 1. oktober 1998, jf. rentepåstanden. Sagsøgte begærer forældelsesspørgsmålet udskilt til særskilt afgørelse, jf. Retsplejelovens § 253. **Subsidiært** gør sagsøgte gældende, at sagsøger ikke har løftet den ham påhvilende bevisbyrde for berettigelsen af det rejste krav. Sagsøgte gør i denne forbindelse gældende, at det må komme sagsøger til skade, at sagsøgers håndværkere før besigtigelse af begge skader var gået i gang med nedtagning/udbedring af de skadede bygningsdele. Sagsøgte gør endvidere gældende, at den lange tid, der er gået siden arbejdet blev færdiggjort også ud fra en rent bevismæssig betragtning må komme sagsøger til skade. Ex tuto bestrides det påstævnte beløb rent størrelsesmæssigt, da sagsøgte ingen mulighed har eller har haft for at forholde sig til dette. Henset til den samlede entreprises størrelse går sagsøgte ud fra, at der er indhentet tilbud fra flere forskellige håndværkere, hvorfor sagsøger opfordres til at fremlægge det fuldstændige materiale vedrørende tilbudsindhentelsen."

Advokaten har fremlagt diverse fakturaer, som er gennemgået af nævnet.

Advokaten har i skrivelse af 24/9 2001 til nævnet anført, at: "Hovedproblemet i denne sag har i hele forløbet været, at klageren og hans hustru, der boede i ejendommen, var sikre på, at huset var stærkt angrebet af husbukke, blandt andet fordi der var knagen og knitren i træværket, medens indklagede forsøgte at begrænse sin forpligtelse i henhold til policen ved at foretage 'lappeløsninger' blandt andet den fuldstændig nytteløse sprøjtning i november 1996 ... idet man nægtede at se skadens omfang i øjnene. Jeg henviser til min fremstilling i stævningen. Hvad specielt nedtagningen af sydvestfacaden og opsætning af en ny (efteråret 1998) angår, gøres det gældende, at facaden - der er en bærende konstruktion - var stærkt angrebet af husbukke. Uden al tvivl har klagerens indgriben ved fjernelse af denne 'rugekasse' for husbukkeyngel bevirket, at resten af ejendommen, herunder loft- og gulvkonstruktionen, kun blev angrebet i begrænset omfang. Det var den nedtagne facade, der inspiceredes den 3.9.1998, og der konstateredes udbredte angreb mange steder i den nedtagne facade helt fra tagremmen og til fundamentet."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.: "**Svamp- og insektangreb** Træ- og murødelæggende angreb af svamp og insekter. Se i øvrigt særlige bestemmelser, side 11. Forsikringen dækker skader, der opdages og anmeldes i forsikringstiden og indtil 3 måneder efter forsikringens ophør. ... **7. Hvorledes beregnes erstatningen?** ... ***Svamp/Insektskader*** Ved angreb af træødelæggende insekter foretages der udskiftning eller afstivning af træværket, hvis det er nødvendigt af hensyn til træværkets bæreevne. Ved husbukkeangreb sker der tillige en bekæmpelse af disse."

Nævnet udtaler:
Nævnet har gennemgået sagen og finder det under hensyntagen til det beskrevne hændelsesforløb ikke sandsynliggjort, at kravet er forældet.

En opgørelse af klagerens krav kræver efter nævnets opfattelse en nærmere bevisførelse vedrørende hvilken skadeudbedring de anmeldte skader har krævet, og hvordan denne skal prisfastsættes. Da en sådan bevisførelse ikke kan ske for nævnet, jf. § 4 i

nævnets vedtægter, findes det rettest, om såvel forældelsesspørgsmålet som det materielle spørgsmål afgøres ved en retsafgørelse.

Derfor

b e s t e m m e s :

Nævnet kan ikke afgøre sagen.

Jørgen Nørgaard